

FoU-statistikk 2007 for universitets- og høgskolesektoren

FoU-utgiftene ved universiteter og høgskoler utgjorde totalt vel 11,7 milliarder kr i 2007. Dette er en betydelig økning fra 2005, da FoU-utgiftene utgjorde 9,1 milliarder kr.

Noe av økningen skyldes endringer i datagrunnlaget ved helseforetak med universitetsklinikkfunksjoner, men størstedelen av veksten er reell. Holder vi helseforetakene utenfor, utgjorde realveksten i universitets- og høgskolesektoren 15,2 prosent mellom 2005 og 2007, eller 7,3 prosent i gjennomsnitt per år. Dette er en større vekst enn i instituttsektoren som hadde en årlig realvekst på 4,9 prosent, men lavere enn i næringslivet som hadde 9,1 prosent realvekst. En viktig forklaring på veksten i universitets- og høgskolesektoren er at antallet forskningsstipendiater og postdoktorer har fortsatt å øke mellom 2005 og 2007. Disse gruppene har høye FoU-komponenter i arbeidstiden sin.

Driftsutgiftenes andel av de totale FoU-utgiftene i 2007 utgjorde 90 prosent - lønnsandelen alene 52 prosent. Kapitalutgiftene (vitenskapelig utstyr, bygg og anlegg) stod for 10 prosent.

I alt ble det utført 11000 FoU-årsverk i sektoren i 2007. Av disse stod det vitenskapelige personalet for knappe 8500, mens teknisk-administrativt personale utførte 2500 FoU-årsverk. Antallet FoU-årsverk i sektoren økte betydelig mellom 2005 og 2007. Forklaringen ligger i de samme forhold som er nevnt om FoU-utgiftene, se ovenfor.

Størsteparten av FoU-virksomheten i sektoren fant sted ved universitetene, som stod for til sammen 83 prosent av FoU-utgiftene i 2007. De vitenskapelige høgskolene stod for 6 prosent og de statlige høgskolene for 11 prosent. Den relativt største økningen fra 2005 finner vi ved de vitenskapelige høgskolene med 22 prosent (i faste 2005-priser). Økningen skyldes bl.a. at Dronning Mauds Minnes Høgskole og Forsvarets skolesenter er inkludert fra 2007. Også de statlige høgskolene hadde en betydelig vekst, med 15 prosent, mens veksten var noe lavere ved universitetene (14 prosent) når helseforetak med universitetsklinikkfunksjoner holdes utenfor. I 2007 utgjorde helseforetakenes FoU-utgifter 1925,8 mill kr.

FoU-utgifter i universitets- og høgskolesektoren i 2005 og 2007 etter institusjonstype.

Mill. kroner.

Institusjonstype ¹⁾	2005		2007		Endring 2005-2007 ²⁾	
	Mill. kr	Prosentandel	Mill. kr	Prosentandel	Løpende priser	Faste priser
Universiteter	7 527,7	82,8	9 700,1	82,7	28,9	14,0
Vitenskapelige høgskoler m.fl.	585,2	6,4	764,3	6,5	30,6	21,9
Statlige høgskoler	983,4	10,8	1 258,5	10,7	28,0	19,0
Totalt	9 096,3	100,0	11 722,9	100,0	28,9	15,2

Kilde: NIFU STEP

¹⁾ Høgskolen i Agder ble til Universitetet i Agder fra 1.9.2007. I denne tabellen inngår institusjonen under statlige høgskoler.

²⁾ I fastprisberegningene er helseforetakene holdt utenfor.

FoU-virksomheten ved universiteter og høgskoler ble i alt vesentlig finansiert av offentlige kilder – grunnbevilgninger, forskningsrådsmidler og oppdragsinntekter fra offentlige etater og institusjoner. Fire prosent ble finansiert med oppdrag fra næringslivet og en litt større andel fra andre innenlandske kilder (som bl.a. omfatter medisinske fond). Utenlandske kilder bidrar med en mindre andel. Veksten fra 2005 til 2007 var om lag den samme i grunnbudsjettene som i de eksterne midler *utenom* grunnbudsjettene. Offentlige kilder utenom Norges forskningsråd

hadde størst økning fra 2005 til 2007. Til tross for lavere vekst er Norges forskningsråd er likevel den klart viktigste finansieringskilde for forskningen i sektoren når vi ser bort fra basisbevilgingene. Midlene fra næringslivet økte bare i mindre grad fra 2005 til 2007, og utenlandsmidlene - særlig EU-midlene - viste reell nedgang.

FoU-utgifter i universitets- og høyskolesektoren i 2007 etter institusjonstype og finansieringskilde. Mill. kroner.

Institusjonstype	Næringslivet	Offentlige kilder		Andre kilder	Utlandet		Totalt
		Totalt	Herav Norges forskningsråd		Totalt	Herav EU-midler	
Universiteter ¹⁾	392,2	8 660,5	1 773,9	387,5	259,9	155,9	9 700,1
Vitenskapelige høyskoler m.fl.	48,8	577,6	82,6	132,3	5,6	3,5	764,3
Statlige høyskoler ¹⁾	31,2	1 183,2	119,9	24,6	19,5	12,3	1 258,5
Totalt	472,2	10 421,3	1 976,4	544,4	285,0	171,7	11 722,9
Prosent	4,0	88,9	16,9	4,6	2,4	1,5	100,0
Prosentvis endring 2005-2007 ²⁾	2,1	21,9	11,3	18,7	-3,2	-3,8	20,1

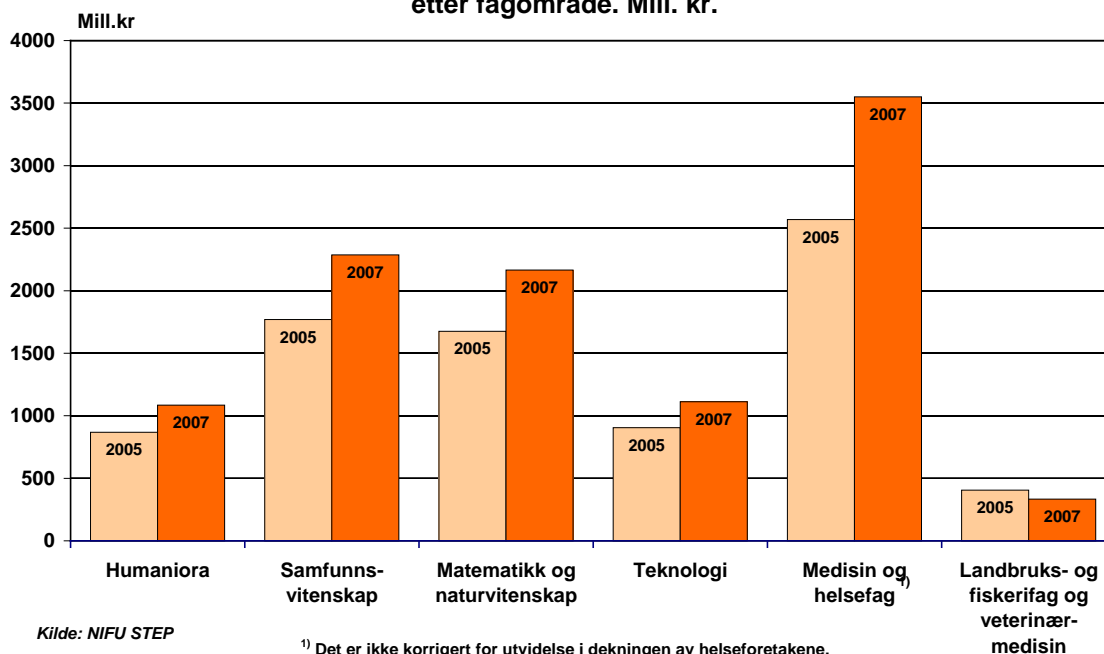
Kilde: NIFU STEP

¹⁾ Høgskolen i Agder ble til Universitetet i Agder fra 1.9.2007. I denne tabellen inngår institusjonen under statlige høyskoler.

²⁾ I faste priser, men uten korreksjon for helseforetakene.

En tredjedel av driftsutgiftene til FoU i 2007 ble brukt ved institutter og enheter klassifisert under fagområdet *medisin og helsefag*. En femtedel er registrert under hvert av fagområdene *samfunnsvitenskap* og *matematikk og naturvitenskap*. *Humaniora* og *teknologi* står for en tiendedel hver og *landbruks- og fiskerifag* og *veterinærmedisin* en trettiendedel. *Medisin og helsefag* økte mest fra 2005 (noe skyldes utvidet datagrunnlag, se ovenfor).

Driftsutgifter til FoU i universitets- og høyskolesektoren i 2005 og 2007 etter fagområde. Mill. kr.

Spørsmål kan rettes til Kaja.Wendt@nifustep.no, tlf. 22 59 51 66.

Hvert år utarbeides det totaltall for ressursinnsatsen i forskning og utviklingsarbeid (FoU) i Norge. NIFU STEP har statistikkansvaret for universitets- og høyskolesektoren og instituttsektoren, mens Statistisk sentralbyrå har ansvaret for næringslivet. NIFU STEP sammenstiller dataene til den totale FoU-statistikken for Norge. Statistikken utarbeides på bakgrunn av OECDs retningslinjer i den såkalte Frascati-manualen, og inngår i OECDs databaser for Science & Technology. FoU-statistikk rapporteres også til Eurostat.

Forespørsler om universitets- og høyskolesektoren kan rettes til Kaja.Wendt@nifustep.no, tlf. 22 59 51 66, om instituttsektoren til Bo.Sarpebakken@nifustep.no, tlf. 22 59 51 63, og om helseforetakene til Ole.Wiig@nifustep.no, tlf. 22 59 51 85.

For mer informasjon om FoU i næringslivet, kontakt Frank.Foyn@ssb.no, tlf. 21 09 46 88, Kristine.Langhoff@ssb.no, tlf. 21 09 43 91 eller

Harald.Fondevik@ssb.no, tlf. 21 09 47 51.

Den nasjonale FoU-statistikken for Norge publiseres av NIFU STEP <http://www.nifustep.no/> og Norges forskningsråd <http://www.forskningsradet.no/>. Detaljert statistikk for næringslivet publiseres av Statistisk sentralbyrå <http://www.ssb.no/>.